

J.nr. 23-11-000007

Ref.: M&E

Den 1. juli 2024

Høringsnotat vedr. plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2024/2025, bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder og bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande

---

Udkast til bekendtgørelse om næringsstoffreduserende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget (plantedækkebekendtgørelsen) for planperioden 2024/2025, udkast til bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder og udkast til bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande har været i offentlig høring i perioden fra den 2. april til den 30. april 2024. Plantedækkebekendtgørelsen har yderligere været i en supplerende offentlig høring i perioden fra den 13.-24. juni 2024 hos en bred kreds af myndigheder og interessenter.

Den tilhørende miljørapport har ligeledes været i høring i perioden 2. april til den 30. april 2024. En screening af ændringerne til den supplerende høring har været i høring hos berørte myndigheder i perioden 14.-24. juni 2024. Landbrugsstyrelsen har modtaget høringssvar til miljørapporten fra Bæredygtigt Landbrug. Landbrugsstyrelsen har ikke modtaget bemærkninger til screeningen. Den sammenfattende redegørelse kan findes på www.høringsportalen.dk og på www.lbst.dk. Screeningsafgørelsen kan findes på www.lbst.dk.

Landbrugsstyrelsen har modtaget høringssvar til plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2024/2025 fra følgende organisationer og foreninger: Bæredygtigt Landbrug, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Dansk Havefrøavlforening, Brancheudvalget for Frø og Landbrug & Fødevarer.

Landbrugsstyrelsen har kun kommenteret på forhold, der vedrører de ændringer, der indgår i bekendtgørelsesudkastet for planperioden 2024/2025. For henvendelser vedrørende bekendtgørelsens indhold generelt kan der rettes henvendelse til Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen har noteret generelle bemærkninger i høringssvar. For øvrige forhold henvises til tidligere høringssvar.

I det følgende er høringssvarene gengivet for så vidt angår dette års ændringer sammen med Landbrugsstyrelsen bemærkninger hertil. For detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold henvises der til bilag med fremsendte høringssvar, som kan ses på www.høringsportalen.dk.

Landbrugsstyrelsen har efter høringerne af plantedækkebekendtgørelsen foretaget lovtekniske ændringer i bekendtgørelsesudkastet udover det nævnte i dette notat.

Indhold

1.	Generelle bemærkninger.....	2
2.	Efterafgrøder – overdragelse og efterafgrødegrundareal	2
3.	Reduceret kvælstofkvote som alternativ til efterafgrøder	3
4.	Brak som alternativ til efterafgrøder	3
5.	Husdyrefterafgrøder	4
6.	Forbud mod jordbearbejdning.....	5
7.	Sanktion	5
8.	Undtagelse for efterafgrøder og brak som overgår til permanent udtagning.....	6

1. Generelle bemærkninger

Dansk Havefrøavlerforening og Landbrug & Fødevarer angiver ønske om forenkling af regler for efterafgrøder. Dansk Havefrøavlerforening bemærker yderligere, at havefrøavlere er nødsaget til at bytte arealer med naboer eller købe/leje ekstra jord for at kunne få sædskifte til at gå op, når der samtidigt skal tages hensyn til de stillede krav for frøafgrøderne. Landbrug og Fødevarer bemærker yderligere, at den enkelte landbruger har svært ved at danne et overblik, samt at de samlede høje krav om efterafgrøder vanskeliggør sædskiftet og markplanlægningen, og at muligheder for at anvende alternativer til efterafgrøder er forskellige alt efter typen af efterafgrøder. Landbrug og Fødevarer foreslår, at reglerne for husdyrefterafgrøder integreres fuldt ud i de pligtige efterafgrøder, så der bliver et regelsæt mindre.

Landbrug & Fødevarer bemærker at bekendtgørelsen kommer for sent i høring. Landbrug & Fødevarer anfører også, at godt landmandskab og den teknologiske udvikling bør være naturlige, bærende elementer i stedet for det nuværende regelkompleks. Landbrug & Fødevarer ønsker et opgør med den nuværende detaljeorienteret regulering og at den i stedet erstattes af godt landmandskab, samt at den seneste teknologiske udvikling, som muliggør registrering af markmanagement, åbner døren for nye reguleringsmæssige principper, hvor f.eks. egenkontrol kan spille en central rolle.

Bæredygtigt Landbrug ønsker en dybdegående overvejelse af omfanget af forårsudvaskning. Det angives, at den samlede mængde af efterafgrøder i dag er så omfattende, at der er mulighed for langt færre vinterafgrøder end landbrugeren ønsker. Bæredygtigt Landbrug tilføjer, at en miljøvurdering er nødvendig, og at det ikke kan accepteres at en øget anvendelse af efterafgrøder automatisk fører til et forbedret vandmiljø. Endelig anfører Bæredygtigt Landbrug, at deres samlede vurdering er, at bekendtgørelsen medfører en betydelig økonomisk forringelse for danske landbrugere, samt en risiko for skade på vandmiljøet tidligt på året.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen noterer de generelle bemærkninger.

2. Efterafgrøder – overdragelse og efterafgrødegrundareal

Landbrug & Fødevarer foreslår ift. mulighederne for overdragelse af efterafgrøder ved ophør af virksomhed beskrevet i § 27, stk. 1, at modtager skal kunne modtage efterafgrøder fra en ophørt

virksomhed, så længe modtager er omfattet af et efterafgrødekrav i én af de to planperioder, hvor det er muligt at indberette overdragelsen. Indberetningen skal så foretages i den planperiode, hvor virksomheden er omfattet af efterafgrødekravet.

Derudover bemærker Landbrug & Fødevarer, at landbrugere med 100 pct. græs i sædskiftet ikke kan efterleve krav om efterafgrøder ved omlæg fra en græsmark på over 10 ha til en ny græsmark, når det nye græsudlæg etableres med dæksæd – oftest vårbyg, og derfor udløser et efterafgrødekrav, hvor landbrugerens eneste mulighed for at opfylde kravet er ved et kvotetræk i kvælstofkvoten. Derfor ser Landbrug & Fødevarer gerne, at vårbyg med græsudlæg fritages for at indgå i efterafgrødegrundarealet for bedrifter med 100 pct. græs i sædskiftet.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen noterer forslaget. Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

3. Reduceret kvælstofkvote som alternativ til efterafgrøder

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremstår uklart, hvorfor omregningsfaktoren for nedsat kvælstofkvote er øget. Det noteres, at ændringen fremgår af notat fra Aarhus Universitet, og at ændringen kræver at udvaskningseffekten af efterafgrøder inkl. eftervirkning mv. er ændret (forøget) fra tidligere planperiode til kommende periode, men at det fremgår i notatet at det ikke er tilfældet, men at der indregnes en øget eftervirkning i normfastsættelsen.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Ændringen til omregningsfaktoren for nedsat kvælstofkvote skyldes, at der i beregningen af omregningsfaktoren for reduceret kvælstofkvote som alternativ til efterafgrøder hidtil har været korrigeret for eftervirkning, selvom der ikke har været udlagt efterafgrøder svarende til arealet.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

4. Brak som alternativ til efterafgrøder

Landbrug & Fødevarer anerkender argumentet for at indføre forbud mod overlap af brak og § 3-arealer, men henstiller at kortlag for § 3-arealer ikke anvendes, da disse er vejledende, samt at det er velkendt, at kortlaget ikke er retvisende i alle tilfælde.

Landbrug og Fødevarer foreslår også for at undgå datoforvirring, at slutdatoen d. 20. oktober for forbud mod slæt på braklagte arealer som alternativ til efterafgrøder følger regler under grundbetaling, hvor braklagte arealer ikke må anvendes til landbrugsproduktion i perioden 15. marts til 25. oktober. Alternativt at det tydeligt beskrives i plantedækkevejledningen, at grundbetalingsreglerne også skal overholdes.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen bemærker at kommunerne er ansvarlige for at opdatere den vejledende registrering af § 3-arealer på Danmarks Arealinformation, og i forhold, hvor landbrugere er uenige i de geografiske afgrænsninger, henvises til den pågældende kommune. Miljø- og fødevareklagenævnet er klageinstans for afgørelser på § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Henset til den sene offentliggørelse af bekendtgørelsen finder Landbrugsstyrelsen dog, at et forbud mod overlap af alternativet braklagte arealer og § 3-arealer ikke bør indføres med

virkning fra planperioden 2024/2025. Landbrugsstyrelsen forventer, at medtage forbud mod overlap af brak og § 3-arealer fra planperioden 2025/2026.

Landbrugsstyrelsen noterer forslaget om ensretning af datoer. Landbrugsstyrelsen medtager en henvisning til grundbetalingsreglerne i vejledningen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

5. Husdyrefterafgrøder

Landsforeningen for Danske Mælkeproducenter bemærker, at landbrugere hvert år oplever forandringer til efterafgrødekrav i forhold til jordens bonitet og ændringer til fordelingsnøglen for husdyrefterafgrøder. Dette giver fornemmelse af, at tidligere ændringer ikke alligevel har haft effekt, hvilket giver tvivl om nytten af ændringer i det pågående år. Landbrugere finder det svært at agere i, samt at det besværliggør en rationel planlægning, drift af markerne og afgrøderotation. Yderligere bemærker Landsforeningen for Danske Mælkeproducenter, at der i miljørapporten er angivet, at der har været en reduktion i kvælstoftilførslen fra land til hav på 47 pct. i perioden fra 1990 til 2022, og Landsforeningen for Danske Mælkeproducenter finder det derfor unødvendigt med ændringer, når allerede vedtagne tiltag viser god effekt.

Landbrug & Fødevarer bemærker at ændringen af husdyrefterafgrødekravet udmeldes så sent, at det har økonomiske konsekvenser for landbrugere. Der redegøres for den arealmæssige betydning i ændringer af husdyrefterafgrødekravet. Bedrifter med høje krav om efterafgrøder har brug for markplanlægning i god tid, og ændringen af husdyrefterafgrødekravet medfører omkostninger til justering af markplanlægningen på tid samt konsulentbidrag.

Bæredygtigt Landbrug opfordrer Landbrugsstyrelsen til at fremlægge uddybende og detaljerede dokumenter samt grundige og præcise eksempler for at redegøre for reguleringsmekanismer, samt beregningsmetoder, der ligger til grund for de foreslåede reguleringer. Bæredygtigt Landbrug præciserer et akut behov for en mere detaljeret redegørelse, der tydeligt beskriver metoderne bag at nå frem til husdyrefterafgrødekravene, for at øge forståelsen og tilliden blandt landbrugere og andre interessenter, samt styrke integriteten af de videnskabelige processer og konklusioner, der ligger til grund for landbrugets reguleringer.

Bæredygtigt Landbrug anfører at udvaskningen af kvælstof fra marker med efterafgrøder er betydeligt større end marker med vinterafgrøder, og at dette sker på kritiske tidspunkter af året, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for vandmiljøet. Bæredygtigt Landbrug anfører også, at husdyrefterafgrøder kan være miljøskadelige og at den aktuelle bekendtgørelse er i konflikt med EU-lovgivningen og derfor er ugyldig. Endelig opfordrer Bæredygtigt Landbrug Landbrugsstyrelsen til at tilbagetrække den nuværende bekendtgørelse og, inden en ny bekendtgørelse udstedes, at der udarbejdes en opdateret miljørapport, som adresserer problemerne vedrørende forårsudvaskning samt de sæsonmæssige variationer, for at sikre en lovmæssig og miljømæssig forsvarlig regulering.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Husdyrefterafgrødekravet genberegnes årligt, uafhængig af ændringer til fordelingsnøglen. Fordelingen til nitrاتفølsomme habitatnaturtyper genberegnes hvert år, og fordelingen til kystvandoplande med et indsatsbehov genberegnes ved udgivelse af nye vandområdeplaner. De to fordelinger summeres herefter til et samlet krav. Omtalte fordelingsnøgle relaterer sig til fordelingen til kystvandoplande, og blev ændret til kommende planperiode, for at sikre, at størrelsen på indsatsbehovet til kystvandoplande ikke længere indgår i beregningen, men at det

alene handler om, hvorvidt der er et indsatsbehov eller ej. Hermed beregnes kun på anvendelsen af organisk gødning. Dette sikrede en mere flad fordeling af husdyrefterafgrødekravet, samt at kystvandoplande med et højt krav fra målrettet kvælstofregulering ikke også de facto får et højere krav fra husdyrefterafgrøder.

Landbrugsstyrelsen henviser til, at det nye husdyrefterafgrødekrav blev meldt ud i en faglig nyhed d. 21.12.2023 af hensyn til landbrugernes planlægning.

Landbrugsstyrelsen understreger, at ændringer til kvælstofreguleringen sker med udgangspunkt i seneste faglige vurderinger fra bl.a. Aarhus Universitet. Landbrugsstyrelsen henviser også til, at pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder er generel regulering, hvor det ikke er muligt at forudse, hvor der indenfor de tilladte rammer for reguleringen vil ske ændringer i erhvervets adfærd på konkrete arealer. I miljørapporten beskrives ændringernes indvirkning på forskellige miljøforhold på et overordnet niveau med udgangspunkt i, at der er tale om en landsdækkende påvirkning af disse forhold, og medtager derfor ikke en vurdering ift. udbredelsen eller den specifikke geografiske placering af virkemidlerne.

Landbrugsstyrelsen er ikke enig med Bæredygtigt Landbrug i, at bekendtgørelsen er i konflikt med EU-lovgivningen. Landbrugsstyrelsen finder heller ikke, at der er grundlag for at udarbejde en opdateret miljørapport.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

6. Forbud mod jordbearbejdning

Flere høringssvarer (Dansk Havefrøavlerforening, Brancheudvalget for frø, Landbrug & Fødevarer) opfordrer til, at flere afgrøder kan undtages for forbuddet mod jordbearbejdning, da reglen forhindrer, at der kan foretages en effektiv ukrudtsbekæmpelse af især ukrudtsgræsser, herunder forud for udlæg af frøgræs og kløverfrø. Derudover bemærkes, at det er begrænset mulighed for anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i havefrø. Der opfordrer til at ensrette reglerne i plantedækkebekendtgørelsen med GLM6-kravet (hvor der undtages for forbud mod jordbearbejdning).

Yderligere foreslår Dansk Havefrøavlerforening en ordning til frøavl med f.eks. spinat og svingel, som angribes af stankelbenslarver og græsmøllarver, med en mekanisk bekæmpelse på andre tidspunkter i sædskiftet som ordningen for aksløberens larve. Nu er det tilladt at foretage mekanisk bekæmpelse før og efter en havefrøafgrøde.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen noterer forslagene. Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

7. Sanktion

Landsforeningen for Danske Mælkeproducenter (LDM) bemærker, at bekendtgørelsen hjemler brug af bøder, der ikke kan indklages, eller ankes til nogen anden instans. LDM opfordrer til, at man fremmer retssikkerheden for danske landmænd i forhold til udstedelsen af administrative bøder, ved at åbne for en ankemulighed.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen bemærker, at strafferetlige sager vedr. overtrædelser af bestemmelser i plantedækkebekendtgørelsen behandles ved domstolene. Domme i straffesager kan ankes i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

8. Undtagelse for efterafgrøder og brak som overgår til permanent udtagning

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at kravet om efterfølgende afgrøde fjernes for arealer, som skal indgå i et ekstensiveringsprojekt. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at reglerne også kan håndtere udtagings- eller ekstensiveringsprojekter finansieret af private midler, f.eks. projekter gennemført af Klimaskovfonden samt den Danske Naturfond.

Landbrug & Fødevarer tilføjer, at det ville have været en fordel at kende reglerne for ordningen ”Permanent ekstensivering” til forståelse af samspillet mellem denne og nærværende bekendtgørelse. Det ønskes sikret, at landbrugere ikke kommer i klemme, hvis de har destrueret efterafgrøder d. 21. oktober, og får tilsagn om permanent ekstensivering d. 1. november.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det for andre typer af projekter med varierende startdato hen over året er vigtigt at få afklaret, hvad startdatoen for ekstensivering betyder for etablering af efterafgrøder og kravet om efterfølgende vårsået afgrøde. F.eks. kan efterafgrøden blive liggende fra året før, hvis projektstart er d. 1. april. Yderligere vil Landbrug og Fødevarer gerne oplyses om startdato for udtagnings- og ekstensiveringsordningerne, og hvornår regler herfor er gældende.

Landbrug & Fødevarer gør opmærksom på, at udtagnings- og ekstensiveringsordninger kan have betydning fra andre forhold f.eks. GLM-krav, støttebetingelser under andre EU-arealstøtteordninger, hvorfor det er vigtigt at der i alle regelsæt sikres hensigtsmæssige overgangsbestemmelser, der tager hensyn til, på hvilket tidspunkt af året et udtagningsprojekt effektueres.

Landbrug & Fødevarer bemærker også, at det er uklart, hvorvidt arealer med efterafgrøder må sprøjtes mod ukrudt og andre uønskede plantearter efter destruktionsfristen, samt om braklagte arealer må sprøjtes mod ukrudt og uønskede plantearter efter destruktionsfristen, hvis det overholder øvrig lovgivning (f.eks. GB-brak eller GLM8-brak). Endelig spørges til om der må foretages aktiviteter, som ikke ødelægger plantedækket (strigling, isåning mv.), samt om der må tages slæt af brakarealet efter destruktionsfristen, hvis arealet indgår i et projekt.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger:

Landbrugsstyrelsen noterer sig bemærkninger om GLM samt snitflader til andre tilskudsordninger, herunder permanent ekstensivering og er opmærksom på, at kommunikationen om permanent ekstensivering skal være tydelig, så ansøger kan orientere sig og være opmærksom på eventuelle afledte konsekvenser af deres valg.

Landbrugsstyrelsen bemærker, at betingelserne for udtagnings- eller ekstensiveringsprojekter finansieret af private midler ikke kendes, og der er derfor på nuværende tidspunkt ikke det nødvendige grundlag for at kunne vurdere miljøeffekten af en undtagelse fra reglen om efterfølgende afgrøde.

Landbrugsstyrelsen oplyser, at dato for den efterspurgte ”projektstart” er at sidestille med dato for tinglysning af ekstensivering eller vådområdedeklaration. Denne konkrete dato for tinglysning (og resulterende krav om ekstensivering) kan i teorien falde på alle tidspunkter på året. Normalt tilpasses det dog i aftalerne, at afgrøder, som allerede er udsået eller står på arealet, kan høstes, inden kravet om ekstensivering træder i kraft.

Landbrugsstyrelsen bemærker i forhold til LDP-ordningen med tilskud til permanent ekstensivering, at ansøgningsfristen forventes at blive d. 31. oktober 2024. Derfor må det forventes, at alle ansøgere til ordningen har søgt eller har planlagt, at de vil søge om tilskud under ordningen d. 20. oktober 2024, der er tidligste dato for nedpløjning, nedvisning eller på anden måde destruktion af eventuelle efterafgrøder. Ansøgere, der har søgt eller har planlagt at søge om tilsagn om tilskud til permanent ekstensivering, må derfor undlade at destruere efterafgrøderne på arealet, ud fra en forventning om at der gives tilsagn til arealet. Der er Landbrugsstyrelsens forventning, at der gives tilsagn til alle arealer, der er søgt om tilsagn om tilskud til permanent ekstensivering til, og som lever op til ordningens kriterier.

Landbrugsstyrelsen bemærker også, at forbuddet mod destruktion frem til udtagning af arealer med efterafgrøder og brak også omfatter sprøjtning af arealerne mod ukrudt og andre uønskede plantearter, dog kan der på brak anvendes plantebeskyttelsesmidler til selektiv bekæmpelse af hejrearter, giftige plantearter eller aggressive ukrudtsarter som for eksempel flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler. Det er heller ikke tilladt at foretage andre aktiviteter f.eks. strigling, isåning mv. på arealer med efterafgrøder eller brak, da det ikke kan udelukkes, at det kan få betydning for miljøeffekten. Endelig bemærker Landbrugsstyrelsen, at det er tilladt at tage slæt af de braklagte arealer efter d. 20. oktober. Ovenstående vil blive præciseret i vejledningen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.